הצעות
לסֵדר

Motions
for the
Agenda

اقتراحات
لجدول
عمل

תערוכה וסדרת אירועים
פרפורמנס, וידאו וסאונד
בעקבות חוק, משפט וצדק

معرض وسلسلة احتفالات
القانون، القضاء والعدالة,
معدّات أداء وفيديو وصوت

Exhibition and Series of Events
Performance, video & sound
installations all about law and justice

הצעות לסֵדֶר
פרפורמנס, וידאו וסאונד בעקבות חוק, משפט וצדק

אוצר: **אבי פלדמן**
בשיתוף עם **ורדית גרוס**

16.5.2017–6.6.2017
מנהלת ארטפורט: **ורדית גרוס**
מתאמת תוכנית ארטפורט: **יעל משה**

הקמת תערוכה: **ששי מזור**
עיצוב גרפי: **סטודיו ג2**
תרגום לאנגלית: **מאיה פסטרנק** ו**ליטל לוין**
תרגום לערבית: **רים גנאיים**
יחסי ציבור: **הפלטפורמה לאמנות**

תודות: **מיכל היימן**, **ארנה בן נפתלי**, **הילה כהן־שניידרמן**, **אייל גרוס**, **מיקי קרצמן**, **מיכאל ספרד**, **רותי גינצבורג**, **מויש גולדברג**, **יופי תירוש**, **מיכל בראור**, **כרמית גלילי**, **שי לביא**, **שי עבאדי**, **איתן דיאמנט**, **רני לביא**, **גלעד רייך**, **עידן בקי**, **יואב ספיר**

ארטפורט, מיסודה של הקרן המשפחתית על־שם תד אריסון, פועל ללא מטרות רווח לקידום וטיפוח האמנות העכשווית בישראל. דרך כנסים, תערוכות, סדנאות מקצועיות לאמנים ותכנית הרזידנסי הבולטת בישראל, ארטפורט פועל להשמעת קולם של אמנים במרחב הציבורי ולקידום הקשרים בין אמנות וחברה.

הקרן המשפחתית על שם תד אריסון:
ג'ייסון אריסון (יו"ר), **שלומית דה־פריס** (מנכ"ל), **רחל כהן** (משנה למנכ"ל וסמנכ"ל כספים), **יפעת שמואלביץ'** (מנהלת השקעות חברתיות)

ועדה מייעצת לארטפורט: **אילן דה־פריס**, **דני מוג'ה**, **מירה לפידות**, **סאלי הפטל נוה** ו**עידו בראל**

اقتراحات لجدول عمل
أداء، فيديو وصًوت حول القانون، القضاء والعدالة

أمين المعرض: **أفي فلدمان**
بالتعاون مع **فرديت غروس**

16.5.2017–6.6.2017
مديرة آرت بورت: **فرديت غروس**
منسّقة برنامج آرت بورت: **ياعيل موشيه**

مؤسّس المعرض: **ساسي مزور**
تصميم غرافيّ: **ستوديو ج2**
الترجمة إلى اللغة الانجليزيّة: **مايا باسترناك وليتال لفي**ن
الترجمة إلى اللغة العربيّة: **ريم غنايم**
علاقات عامّة: **منبرٌ للفنّ**

شكر ل: **ميخال هيمان**، **آرنا بن نفتالي**، **هيلا كوهن-شنايدرمان**، **إيال غروس**، **ميكي كرتسمان**، **ميخائل سفاراد**، **روتي غينتسبورغ**، **مويش غولدبرغ**، **يوفي تيروش**، **ميخال بارأور**، **كرميت غاليلي**، **شاي لفي**، **شاي عبادي**، **إيتان ديامنت**، **راني لفي**، **غلعاد رايخ**، **عيدان بكي**، **يواب سابير**

آرت بورت، من تأسيس الصندوق العائلي على اسم تد أريسون، هي من ّظمة غير ربحية تسعى إلى تعزيز وتشجيع الفنون ا لمعاصرة في إسرائيل من خ لال تنظيم مؤتم رات، معارض، ورشات عمل مهنية للفنانين إلى جانب البرنامج التدريبي الفني ا لأهم في البلاد. كما وتسعى آرت بورت إلى إسماع صوت الفنانين في ا لحيز الع ام وتعزيز الع لاقة بين الفن والمجتمع.

الصندوق العائلي على اسم تد أريسون: **جيسون أريسون** (رئيس الصندوق)، **شلوميت دي-فريس** (ا لمديرة العامة)، **راحيل كوه ين** (نائبة ا لمديرة العامة ونائبة مدير الشؤون ا لمالية)، **يفعات شموئيلفيتش** (مديرة ا لاستثمارات المجتمعية)

اللجنة ا لاستشارية لآ رت بورت: **إيلان دي-فريس**، **عيدان بارئيل**، **داني موغيا وميرا لبيدوت**

הצעות
לסדר

אבי פלדמן

התערוכה הצעות לסֵדֶר מעמידה את החוק, המשפט והצדק במרכזה. בכך, היא מבקשת לקדם סדר יום בו מתקיים חיבור אמיץ, מתריס, מפתיע ואקטיביסטי בין שדה המשפט לשדה האמנות החזותית העכשווית. התערוכה נולדה בעקבות סדרת מפגשים תחת הכותרת "לקראת דמיון משפטי" שהתקיימו בארטפורט במהלך השנתיים האחרונות בהשתתפות אמנים/ות, אוצרים/ות, משפטנים/ות וחוקרי/ות תרבות. נקודת המוצא של המפגשים, כמו גם של התערוכה, הנה שהמשפט מתווה ומשפיע על כל מהלכי החיים בעודו נותר סמוי, מתעתע, ובלתי נתפס בכללותו. כוחו של המשפט הינו פועל יוצא של היותו טבוע ונטוע בכל, ומכאן הקושי לפרוץ את החוק, להתנגד לו, לעצב אותו מחדש, לראות דרכו, ובמשנה תוקף – לראות מעבר לו. מתוך המורכבות הזו, התערוכה היא הצעה לבחינתם ועיצובם של אופני תודעה, חשיבה, פעולה והתערבות פוליטית־אמנותית־משפטית הנובעים מתוך קו־התפר שבין דמיון משפטי לדמיון אמנותי.

נקודת אחיזה אפשרית לחיבור בין דמיון משפטי לדמיון אמנותי ניתן למצוא בתחום המחקר הקרוי משפט וספרות, אשר החל להתגבש בשנות ה־70 של המאה ה־20 ועוסק ברובו במשפט בספרות ובמשפט כספרות. בסיפור "לפני החוק" (1915) פרנץ קפקא, אשר בתודעה הכללית מגלם, בדמותו וכתיבתו, את השילוב המושלם שבין משפט וספרות, מנכיח ומאתגר את מהותו של החוק במילים מעטות ומדויקות. סיפורו של האיש מן הכפר העושה את דרכו אל עבר שער החוק בשאיפה להיכנס דרכו, בתקווה לפלס לו מקום מבעד לנבכי החוק, והתקלותו המידית במפגש עם שומר הסף מעמיד את הקורא במצב של מבוכה ותימהון. הוא

"מבקש רשות להיכנס אל החוק", מספר לנו קפקא, אך נגזר עליו, כך נראה, לסיים את חייו לפני שעריו של החוק. שומר הסף איננו נזקק להפעלת כוח או אלימות אל מול האיש, שכן די בחזותו המאיימת ובדבריו על אודות שומרי הסף האימתניים הנוספים העומדים בין אולמות החוק שמעבר לשער, על מנת להבהיר לאיש מן הכפר שמוטב לו וימתין. ימים רבים ושנים ארוכות יחלפו, והאיש מן הכפר, הנאחז באמונתו כי "החוק הרי חייב להיות פתוח לפני כל אחד ובכל עת", כבר זקן ובא בימים. תשוש ונטול כוחות הוא עוד יעז לשאול את שומר הסף בטרם מותו כיצד זה יתכן ש"כל בני האדם שואפים אל החוק"ו אך הוא עצמו מעולם לא חזה באנשים אחרים בשנות ההמתנה הארוכות שלו. בתגובה שומר הסף ירעים עליו בקולו ללמד את האיש מן הכפר ואותנו, כי שער זה היה מלכתחילה מיועד רק לו, וכעת עם תום מהלך חייו, יסגר גם שער החוק בפניו.

הסיפור הקצר "לפני החוק" מדגים היטב את אופן פעולתו של החוק אשר כוחו והשפעתו אינם מתחילים ומסתיימים בשעריו. גם אם נדמיין כי החוק מתקיים מתוך מרחב או גוף פיזי המגולם בשער החוק, הרי ששליטתו של החוק באזרח היא רחבה ונטולת מעצורים. עוד לפני שהצליח האיש מן הכפר לעמוד בפני החוק, הרי שכאזרח הוא כבר חלק מהמערכת האידאולוגית של המדינה המעצבת אותו להכיר בנוכחותו החובקת־כל של החוק. נהיר לו, לאיש מן הכפר, כי כל האזרחים באשר הם מבקשים לחסות בצלו של החוק, להכירו מתוכו, ואף לחיות בקרבו ומתוך גבולותיו. לפיכך, האיש מציית למרותו של שומר הסף מבלי שהוא יוצא בהפגנה פיזית או מילולית כנגדו. בכך, הוא מאשש את היותו אזרח שומר חוק וסדר, וזאת אף מבלי שמערכת המשפט תידרש להטיל עליו את מרותה באמצעות הפעלת כוח או אלימות. ואכן, האיש מן הכפר איננו משיג על עליונות מוסדות השלטון ואכיפת החוק אף כאשר נגזר עליו למות חסר אונים לפני החוק.

ואולי אפשר גם אחרת? על מנת להעלות הצעות לסדר המצביעות על אפשרויות אחרות המצויות בחיבור שבין משפט לאמנות מעניין לפנות לז'אק דרידה ולמאמרו הנושא את שם סיפורו הקצר של קפקא. לפי דרידה, סודו של הסיפור נטוע במתח שבין הבטחת הנגישות הטמונה בעצם החוק ששערו, לכאורה, פתוח כבעניין שבשגרה, לבין היוותרותו אסור, בלתי מושג, בלתי אפשרי ובלתי חדיר. דווקא זו היא נקודת החיבור שניתן לאתר בין האיש מן הכפר לבין שומר הסף. אם נדמה בתחילה כי האיש מן הכפר ושומר הסף ניצבים בשני קטבים מנוגדים, הרי שלשיטתו של דרידה, שניהם דווקא חולקים מרחב משותף לפני החוק. בפועל, שניהם נמצאים מחוץ לחוק – האחד כשפניו מופנות אל החוק, והשני כשגבו אליו.

העובדה כי מתקיימת שותפות מהותית בין שומר הסף לבין האיש מן הכפר אין בה די, בשלב זה על כל פנים, על מנת לפרוץ את מארג הכוחות הנתונים ולאפשר את כניסתם המשותפת אל החוק. יתכן ובאמצעות פעולה משותפת יכולים היו שני אלה לשנות את מצב הדברים, להערים על החוק, להתנגד לו, לשנותו, ואולי אף לראות מעבר לו. השליטה ההגמונית של מוסדות השלטון, שהחוק הוא חלק מהן, אינה מאפשרת סולידריות בין זה המפגין נחישות בעומדו עד סוף חייו לפני החוק, לבין זה הנותר איתן בציותו למוסד שגייס אותו לעמוד ולהגן על שעריו. בפועל

מעמדו של האיש מן הכפר הוא כפול: הוא אזרח וסובייקט של החוק, ובה בעת אין לו מקום בתוך החוק, הוא מוצא אל מחוצה לו, ניתן להגדירו אף כפורע חוק.

ואולי אפשר גם אחרת? אולי בנאמנותו המוחלטת של האיש מן הכפר הוא מאפשר לנו הצצה ואף פתח כניסה אל החוק? אולי בהעניקו את כל מה שיקר לו, כפי שמספר לנו קפקא, בניסיונו לשחד את שומר הסף הוא למעשה מלמד אותנו על אפשרות לפרוץ מבעד לשער החוק? אולי דרך נחישותו של האיש, שבצר לו הוא פונה אל הפרעושים שבצווארון מעיל הפרווה של שומר הסף, מצווה הוא לנו בחייו כמו במותו לפלס נתיבים חדשים אל החוק? האיש מן הכפר, כאמור, שומר על הסדר הטוב, על כללי הטקס הנהוגים במסגרת החוק. מעניין לציין, כי מקור המלה העברית "טֶקֶס" הוא במילה היוונית טַקסִיס אשר משמעותה "סדר", ובאופן ספציפי יותר מורה על סידור מערך של כוחות צבאיים. יחד עם זאת גם המלה הלועזית "טקטיקה", המשמשת לתיאור סדרי מלחמה, נובעת מהמילה טַקסִיס, ובדומה לכך בעברית נודע הצירוף "תכסיסי מלחמה". מכאן, שאולי וניתן לחשוב ולדמיין את עמידתו של האיש לפני החוק ככזו המכילה בחובה גם את הטֶקֶס (הסדר) וגם את התכסיס (תחבולה)? בכך, אנחנו מבקשים להצטרף לאופן הקריאה שמציע לנו ג'ורג'יו אגמבן על אודות האיש מן הכפר מסיפורו של קפקא.[2] לפי אגמבן עלינו לתת דעתנו לנחישותו של האיש כהוכחה לאפשרותה של פעולה אקטיבית כאשר אנו עומדים בפני החוק. במידה ואנו נכונים לתת דעתנו לסופו של הסיפור בו מכריז שומר הסף על סגירת השער, הרי שאין זה אך סיפור של כישלון או תבוסה. הישארותו המופגנת של האיש אל מול שער החוק דווקא הביאה לכדי שינוי, שכן לראיה אין הוא עוד פתוח אלא סגור. אגמבן רואה בהתייצבותו הבלתי מעורערת של האיש לפני החוק אסטרטגיה שקטה וארוכת־טווח שבאמצעותה הצליח האיש להתערב ולהפריע לכוחו של החוק. במילים אחרות, ניתן לומר שכאשר אנו ניצבים לצידו של האיש מן הכפר אנו יכולים ללמוד על אודות הטקטיקה או הטַקסִיס העומדים לרשותנו לפני החוק, קרי שילוב של סדר ותכסיסי מלחמה.

שמה של התערוכה הצעות לסדר מתייחס בהשאלה לאחת הפעולות הבסיסיות של בית המחוקקים – "הצעות לסדר יום". דרך ההצעות לסדר היוצאות מתוך עולם האמנות אנחנו מבקשים לנסח מחדש את תפיסותינו על אודות החוק, המשפט והצדק. "תוקף החוק", אחד המושגים המרכזיים בהם עוסקת התערוכה, מתייחס לחיבור בשם זה של ז'אק דרידה (1990) ובו הוא עורך בין השאר הבחנה בין חוק לצדק. על מנת לעשות זאת, דרידה פונה לבחון מה בין כוח (force) החוק, שמעניק לו את תוקפו ושנתפס כצודק, למעשה אלימות אשר נתפס כבלתי צודק. בחינת הביטוי האנגלי "to enforce the law" מביאה אותו לטעון "...שגם אם צדק אינו בהכרח מערכת המשפט או החוק, אין הוא יכול להפוך לצדק של המשפט או לקבל תוקף, אם לא יחזיק בכוח, או נכון יותר יזמן את הכוח למן הרגע הראשון שלו, מן המילה הראשונה שלו."[3] דרידה מחדד את ההבדל שבין חוק וצדק בהתעכבו על שני רעיונות שהוא שואב מכתביו של מישל דה מונטיין: "היסוד המיסטי של הסמכות" ו"הפיקציה הלגיטימית" (legitimate fiction). לטענתו של

דרידה, היסוד המיסטי, או הפיקציה הלגיטימית עליו מושתת החוק ואשר בגינו אנו מצייתים לחוק, איננו צדק אלא כוח. מעשה אלימות בראשיתי הוא זה שמכונן את החוק, הוא זה שמעניק לחוק את תוקפו. "חוקים אינם צודקים כחוקים. אין מצייתים להם משום שהם צודקים אלא משום שיש להם סמכות".[4] סמכות זו של החוק נשענת תמיד על עצמה ומהווה לפיכך אלימות חסרת יסוד. אלימות זו, שלא ניתן להגדירה כצודקת או בלתי צודקת, מהווה את היסוד המיסטי או הפיקציה הלגיטימית של החוק, ולכן גם מהווה פתח לפרשנות החוק. בניגוד לכך, "דקונסטרוקציה היא צדק". מאחר שהיא איננה ניתנת לפירוק היא זו המאפשרת את פרשנות החוק.

התערוכה הצעות לסדר נטועה במרחב הזה שבין החוק לצדק, בין אי האפשרות לפרש את הצדק לחובה לפרק ולהרכיב מחדש את החוק. בנקודה זו מתמזגת לה הדקונסטרוקציה עם האמנות בדרישתה לבחון ולגעת ביסוד המיסטי, בפיקציה הלגיטימית, המושרשת בבסיסו של החוק. בדומה לאיש מן הכפר, בו מתגלמים הסדר והתכסיס, הנחישות והתחבולה, ההתערבות השקטה והטקטיקה ארוכת־הטווח, פונה התערוכה אל יסודותיו האלימים והבלתי ניתנים להצדקה של החוק, ללגיטימציה של החוק ומערכת המשפט. במקום הזה, שהוא לפני החוק, עם החוק, אך גם מחוצה לחוק, שואפת התערוכה לשלב זרוע בזרועו של האיש מן הכפר וללכת לצדו. התערוכה כמצע וכמתווה להצעות לסדר היום באמצעותם האמנות מפרשת, מבקרת, וצופה בחוק מתוכו, לצידו, ואף יתכן שמעבר לו.

כאמור, קדמו לתערוכה מפגשים בין פעילים/ות וחוקרים/ות מתחום המשפט ותחום האמנות. במהלך המפגשים נידונו שאלות בדבר דמיון משפטי ודמיון אמנותי לצד שאלות בדבר מהותו של החוק ומעמדו, אפשרות שילובם של משפטנים בעולם האמנות, ועל אודות יכולתה של האמנות להשתלב ולקחת חלק פעיל בדיון ובפעולה משפטית. אלימות וכוחו של החוק עמדו בצורה ישירה ועקיפה במרכזם של דיונים רבים, שעסקו בנושאים מגוונים כדוגמת הפעלת נשק חם ופצצות זרחן; צילום אזרחי במלחמת האזרחים בסוריה; הפקעת ידע מצילום, וצילום העושה שימוש במבט הצבאי ומסכל אותו; תפקידה של הסנגוריה הציבורית ומעמדם של נאשמים; רזידינסי של אמנים במוסדות ציבוריים; סיור אדריכלי מאחורי הקלעים בבית המשפט בתל־אביב; מפגש במוקד לפליטים ומהגרים. פעמים התגלעו חילוקי דעות ואי־הסכמות בין הנוכחים/ות, אולם בד בבד התגבשו גם מחשבות על שיתופי פעולה אפשריים ונוצרו ערוצים בינאישיים להחלפת מידע וידע. התערוכה, במובן זה, איננה סיום של המפגשים ונעילתם, אלא מבט נקודתי אל פרויקטים ותהליכי עבודה שנוצרו בין חלק מן המשתתפים/ות.

הדיונים במהלך המפגשים עסקו, רובם ככולם, במציאות העכשווית המשפטית והאמנותית בתקופה בה שני השדות – האמנות והמשפט – נמצאים במאבק על עצמאותם ומעמדם בישראל ובמדינות רבות ברחבי העולם. שדה האמנות הישראלי נאבק בדרכים שונות ברעיונות ובמעשים הבאים להצר את צעדיו ולהשתיק חשיבה ביקורתית. מעט מדי תשומת לב מוענקת מצד שדה האמנות למערכת המשפט הניצבת בפני אתגרים עצומים המערערים את יסודות הדמוקרטיה. שופט בית

המשפט העליון (בדימוס) יצחק זמיר התריע בשנת 2001 בדברים שנשא במעמד טקס הפרישה שלו על מקרים של "התקפה פרועה" על מערכת המשפט. לדבריו, התקפות מסוג זה אינן ניסיון לבקר ולשפר את המערכת, אלא תולדה של רצון לחבל בה ולהורסה. נדמה שהדברים שנאמרו לפני כשני עשורים תקפים ביתר תוקף כיום, וראוי לצטטם בהרחבה: "צריך לקרוא היטב את הכתובת על הקיר. זו אינה כתובת אישית של שופט מסוים, אף לא כתובת של בית־המשפט כמוסד, אלא כתובת נעלמה של ערכים, הלוא הם ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית. אלה הם ערכים של עצמאות מקצועית שאינה מתבטלת מפני אינטרסים של אישים או קבוצות; של כיבוד החירות, השוויון והסובלנות, גם כלפי אדם או מיעוט שאינו אהוד; של יושר, הגינות ואחריות מצד אישי ציבור. ערכים אלה הם המטרה האמיתית של ההתקפה... להיפטר מעונשם של אותם ערכים שהם עיקר בשלטון החוק."[5]
ברוח דברים אלו, התערוכה הצעות לסדר, וסדרת המפגשים שקדמו לה, שואפים לכונן מרחב המפגיש בין אמנות ומשפט לשם קידומה של מחשבה ופעולה ביקורתית ויצירתית שאיננה מבקשת לפגוע ולהחריב אלא לחדש, לדמיין, לשנות, ולהרחיב את המושגים חוק, משפט וצדק.

1. פרנץ קפקא, רופא כפרי, הוצאת ספרים עם עובד, 2000.
2. Giorgio Agamben, “The Messiah and the Sovereign,” in Potentialities: Collected Essays in Philosophy, ed. Daniel Heller-Roazen, Stanford University Press, 1999, 160–74.
3. ז׳אק דרידה, תוקף החוק "היסוד המיסטי של הסמכות", רסלינג, 2006, 63.
4. ז׳אק דרידה, תוקף החוק "היסוד המיסטי של הסמכות", רסלינג, 2006, 65.
5. יצחק זמיר, דברים בטקס הפרישה מבית־המשפט העליון, משפט וממשל, כרך ו, חוברת 1, אוניברסיטת חיפה, 2001, 14.

اقتراحات
لجدول
عمل

أفي فلدمان

يسعى معرض اقتراحات لجدول عمل إلى موضعة القانون والقضاء والعدالة في مركزه. بهذا، فهو يرومُ تعزيز جدول عمل يكون فيه ارتباط جريء واستفزازيّ ومفاجئ وناشط بين حقل القضاء وحقل الفنّ البصريّ المعاصر. نشأ المعرض في أعقاب سلسلة من اللقاءات تحت عنوان نحو مخيال قضائيّ وذلك بمشاركة فنانين / ات، محامين / ات، باحثين / ات في مجال الثقافة، وهي لقاءات انعقدت في أرت بورت خلال العامين الأخيرين. تنطلق هذه اللقاءات، شأنها شأن المعرض، من كَون القضاء مؤطّرًا مؤثّرًا على جميع أصعدة الحياة، في حين يظلّ خفيًا، مضللاً، وغير مفهوم في مجمله. تكمن قوّة القضاء في كَونه متأصلاً ومتجذرًا في كلّ شيء، ومن هنا تأتي صعوبة كَسر القانون، معارضته، إعادة تشكيله، الرؤية من خلاله، وبقوّة أكبر- الرؤية من ورائه. تبعًا لهذا التعقيد، يشكّل المعرض اقتراحًا لفحص وتصميم أشكال الوعي والتفكير والعمل والتدخّل السياسيّ-الفنيّ- القضائيّ الذي ينبع من خطّ التماسّ بين المخيال القضائيّ والمخيال الفنيّ.

يمكن إيجاد نقطة ترابط بين المخيال القضائيّ والمخيال الفنيّ في مجال البحث المسمّى ب "القضاء والأدب"، والذي أخذ يتبلور في سبعينات القرن العشرين ويتناول في أغلبه مسألة القضاء في الأدب والقضاء كأدب. في قصّة "أمام القانون" (1915) يقوم فرانز كافكا، الذي يجسّد في الوعي العامّ، بشخصيّته وكتابته، المزيج الأمثل بين القضاء والأدب، باستحضار وتحدّي جوهر

القانون بكلمات قليلة ودقيقة. تضع حكاية رجل الريف الذي يسير متّجهًا صوب باب القانون طامحًا إلى دخوله، آملاً في أن يوجدَ لنفسه مكانًا عبر أعماق القانون، واصطدامه الفوريّ بلقاء الحارس، تضع القارىء في حالة من الارتباك والحيرة. يطلب الرجل "إذنًا بالدخول إلى القانون" يروي لنا كافكا، لكن يُحكم عليه، كما يبدو، بالموت أمام أبواب القانون. لا يحتاج الحارس إلى استخدام القوة أو العنف أمام الرجل، إذ تكفي هيئته المهددة وكلامه عن حرّاس الأبواب المثيرين للخوف الآخرين الذين يقفون بين قاعات القانون وراء الباب، وذلك كي يوضّح لرجل الريف أنّه من الأفضل له أن ينتظر. تمرّ أيام كثيرة وأعوام طويلة، ورجل الريف، الذي يتمسّك بإيمانه بأنّ "القانون يجب أن يكون متاحًا للجميع وفي أيّ وقت"، يتقدّم في العمر ويصبح هرمًا. مرهقًا ومنهك القوى، لا يزال الرجل يجرؤ على سؤال الحارس قبل وفاته، كيف يعقل أن "يطمح الجميع إلى القانون"، لكنّه هو نفسه لم يشاهد أشخاصًا آخرين في أعوام انتظاره الطويلة. يردّ الحارس بصوت مزمجر ليعلّم رجل الريف ويعلّمنا، أن هذا المدخل كان مخصصًا له وحده. وأنّه، الآن، وبعد نهاية حياته، سينغلق أيضًا باب القانون في وجهه.

توضّح القصة القصيرة "أمام القانون" على نحو جيد طريقة عمل القانون الذي لا يبدأ نفوذه وتأثيره وينتهيان عند أبوابه. حتى لو تخيّلنا أنّ القانون ينوجدُ من فضاء أو من كيان ماديّ متجسّد في باب القانون، فإنّ سلطة القانون على المواطن واسعة وبلا قيود. قبل أن يتمكن رجل الريف من المثول أمام القانون، فإنّه، كمواطن، جزء من المنظومة الإيديولوجية للدولة التي تشكّله ليعترف بحضور القانون الحاضن لكلّ شيء. يدركُ رجل الريف أنّ كافة المواطنين يسعون لتلقّي الحماية من القانون، معرفته من الداخل، وحتّى التعايش معه ومن داخل حدوده. وهكذا، يطيع الرجل سلطة الحارس دون أن يخرج في مظاهرة جسديّة أو لفظيّة ضدّه. بهذا يؤكّد التزامه كمواطن بالحفاظ على القانون والنظام، دون أن تفرض هيئة القضاء سيادتها عليه باستخدام القوة أو العنف. وبالفعل، لم ينتهك رجل الريف سيادة مؤسسات الحكم وإنفاذ القانون حتّى عندما حُكم عليه بالمَوت عاجزًا لا حول له ولا قوّة أمام القانون.

ربما تكون هناك طريقة أخرى؟ بغية تحقيق اقتراحات لجدول العمل تشير إلى احتمالات أخرى كامنة في العلاقة بين القضاء والفن، سيكون من المثير التوجّه إلى جاك دريدا ومقالته التي تحمل عنوان قصة كافكا القصيرة. وفق دريدا، يكمن سرّ القصة في التوتر الحاصل بين ضمان الموصوليّة الكامن في القانون الذي يبدو ظاهريًا أنّ بابه مفتوح كأمرٍ عاديّ، مقابل بقائه محظورًا، غير

قابل للتحقيق، غير ممكن، وغير قابل للاختراق. هذه النقطة هي بالذات نقطة الوصل التي يمكن إيجادها بين رجل الريف والحارس. إذا كان يبدو في البداية أن رجل الريف والحارس يتواجدان في قطبين متضادّين، فإنّ دريدا يرى، أنّ كليهما يتشاطران فضاء مشتركًا وفق القانون، بشكل فعليّ، كلاهما يتواجدان خارج القانون- الأول يتّجه نحو القانون والثاني يولي له ظهره.

حقيقة أنّ هناك شراكة جوهريّة بين الحارس ورجل الريف غير كافية، في هذه المرحلة على أية حال، لاقتحام نسيج القوى والسماح بدخولهما المشترك إلى القانون. ربما من خلال العمل المشترك بينهما، يمكنهما إحلال تغيير في هذا الوضع، تمويه القانون، معارضته، تغييره، وربما حتى رؤية ما هو أبعد منه. هيمنة المؤسسات الحكومية، التي يشكّل القانون جزءًا منها، لا تسمح بالتضامن بين من يُظهر إصرارًا في وقوفه حتى نهاية حياته أمام القانون، وبين من بقي ثابتًا في امتثاله للمؤسسة التي جنّدته ليقف ويحمي أبوابها. عمليًا، موقف رجل الريف هو موقف مزدوج: إنّه مواطن، خاضع للقانون، وفي نفس الوقت، لا مكان له داخل القانون، مستأصلٌ، ويمكن تعريفه حتّى كمنتهك للقانون.

ربما تكون هناك طريقة أخرى؟ ربما من خلال الولاء المطلق لرجل الريف يسمح لنا باستراق النظر أو يوفّر لنا حتّى مدخلا إلى القانون؟ ربّما من خلال تقديمه كلّ ما هو ثمين عنده، كما يروي لنا كافكا، في محاولته إرشاء الحارس، يعلّمنا في الواقع عن إمكانية اقتحام باب القانون؟ ربّما كانت طريقة إصرار الرجل، الذي يتوجّه إلى البراغيث الموجودة على ياقة معطف فرو الحارس، يوصينا في حياته كما في مماته بأن نشق مسارات جديدة نحو القانون؟ يحافظ رجل الريف، كما قيل أعلاه، على النظام الجيد، على قواعد الطقوس المتّبعة في إطار القانون. من المثير للاهتمام الإشارة إلى أنّ مصدر الكلمة العبرية "طقس — 'טֶקֶס' هو الكلمة اليونانية 'تكسيس'[1] التي تعني "نظام"، وبشكل أكثر تحديدًا تشير إلى تنظيم القوات العسكرية. ومع ذلك، حتى الكلمة الأجنبيّة "تكتيكا" التي تُستخدم لوصف أنظمة الحرب تنبع من الكلمة تكسيس، وعلى نحو مشابه بالعبريّة عُرفت العبارة "خدع الحرب"، 'תכסיסי מלחמה'. من هنا، لعلّه يمكننا أن نفكّر ونتخيّل مثول الرجل أمام القانون كفعل يضمر داخله النظام ('טֶקֶס') والخدعة (תחבולה)؟ بالتالي، فإننا ترغب في الانضمام إلى القراءة التي يقدّمها لنا جورجيو أغامبين حول رجل الريف في قصة كافكا. وفقًا لأغامبين علينا أن نبديَ رأينا إزاء إصرار الرجل كبرهان على العمل النّشط عندما نكون خاضعين أمام القانون. في حال كنّا مستعدّين لإبداء رأينا حول نهاية القصّة التي يعلن فيها الحارس عن إغلاق الباب، فإنّ ذلك لا يعني أنّها قصة فشل

أو هزيمة. إنّ بقاء رجل الريف أمام باب القانون هو بالذات ما أدّى إلى التغيير، كما يتضح من حقيقة أنه لم يعد مفتوحًا بل مغلقًا. يرى أغامبين بمثول الرجل المفروغ منه أمام القانون استراتيجيّةً صامتة وطويلة الأمد نجح الرجل عبرها من التدخل وتعويق قوّة القانون. بكلمات أخرى، يمكن القول إنّه عندما نكون بجانب رجل الريف يمكننا أن نتعلّم عن التكتيكات المتاحة لنا أمام القانون، بمعنى، المزيج من النظام وتكتيكات الحرب.

يتناول اسم المعرض اقتراحات لجدول عمل، بشكل استعاريّ، إحدى الخطوات الأساسية للمجلس التشريعي – 'اقتراحات لجدول عمل'. من خلال اقتراحات لجدول العمل المستمدّة من عالم الفنّ، نسعى إلى صياغة جديدة لمفهومنا حول القانون والقضاء والعدالة. من المثير للاهتمام أن نولي أهميّة للتشخيص الذي يقوم به دريدا في محاضرته "قوة القانون" (1990) بين المصطلحات المركزية التي يتناولها المعرض، وتمييزه بين القانون والعدالة. لتحقيق ذلك، يقوم دريدا بفحص ما بين قوة القانون (force) التي تمنحه سلطته والتي يتمّ إدراكها كقوة عادلة، وبين فعل العنف الذي يُنظر إليه كفاقد للعدالة. فحص العبارة الإنكليزية to enforce the law تؤدي به إلى الادّعاء بأنّه "... حتى لو لم تكن العدالة بالضرورة في جهاز القضاء أو القانون، فإنّها لا يمكنها أن تتحوّل إلى عدالة القضاء أو أن تكون سارية المفعول، إذا لم تتحلّ بالقوّة، أو على الأصحّ إذا لم تستدع القوّة من أول لحظة، من أول كلمة".[2]

يوضح دريدا الفرق بين القانون والعدالة بالوقوف عند فكرتين يستمدهما من كتابات ميشيل دي مونتين: "جوهر الصلاحيّة الغامض" و-"الخيال الشرعيّ". وفق ادّعاء دريدا، فإنّ الجوهر الغامض، أو الخيال الشرعيّ، الذي يتأسس عليه القانون والذي بسببه نطيع القانون، لا يكمن في روح العدالة وإنّما في روح القوّة. فعل العنف البدائيّ هو ما يشكّل القانون، هو ما يمنح القانون شرعيته". "القوانين بصفتها قوانين، ليست عادلة. لا نطيعها لأنّها عادلة وإنّما لأنّها تملك سلطة".[3] سلطة القانون هذه تستند دائمًا على نفسها وتشكّل بالتالي عنفًا لا أساس له. هذا العنف، الذي لا يمكن تعريفه كعادل أو غير عادل، يشكّل الجوهر الغامض أو الخيال الشرعيّ للقانون، ولهذا فهو يشكّل مدخلاً لتفسير القانون. مقابل ذلك، "التقويض هو العدالة"، لأنه غير قابل للتفكيك وإنّما هو ما يسمح بتفسير القانون.

المعرض – اقتراحات لجدول عمل – متأصّل في الفضاء الموجود بين القانون والعدالة، بين استحالة تفسير العدالة مقابل واجب تفكيك وإعادة تركيب القانون. عند هذه النقطة يتمازج التقويض مع الفن في السعي إلى فحص وتلمّس الأساس الغامض، الخيال الشرعي، المتجذّر في قاعدة القانون.

مثل رجل الريف، والذي يتجسد فيه النظام والخدعة، الإصرار والحيلة، التدخل

الصامت والتكتيكات طويلة الأمد، يتوجّه المعرض إلى أساساته العنيفة وغير المبرّرة، إلى شرعية القانون وهيئة القضاء. في هذا المكان، الذي هو أمام القانون، مع القانون، ولكن أيضا خارج نطاق القانون، يهدف المعرض إلى الاندماج مع رجل الريف والوقوف بجانبه. المعرض كمنصة وكمصمّم لاقتراحات جدول العمل، والذي يقوم الفنّ الفنّ عبرهما بتفسير ونقد ومراقبة القانون من الداخل، من الجانب، ومن المحتمل إلى ما هو أبعد منه.

كما ذكر أعلاه، سبقت المعرض لقاءات بين ناشطين / ات وباحثين / ات في المجال القانوني ومجال الفن. خلال اللقاءات طُرحت أسئلة نوقشت حول الخيال القانوني والخيال الفني إلى جانب أسئلة حول ماهية القانون ومكانته، إمكانيّة دمج محامين في عالم الفن، وحول قدرة الفن على الاندماج والقيام بدور فعال في النقاش وفي العمل القضائيّ. كان عنف القانون وقوّته في مركز نقاشات عديدة بشكل مباشر، وهي نقاشات تناولت مواضيع متنوعة مثل استخدام الأسلحة النارية والقنابل الفوسفوريّة; التصوير المدني في الحرب الأهلية الدائرة في سورية; مصادرة المعرفة عن التصوير، والتصوير الذي يستخدم النظرة العسكريّة ويبطلها; وظيفة الدّفاع العامّ ومكانة المتهمين; إقامة فنانين في مؤسسات عامّة; جولة في الهندسة المعمارية من وراء الكواليس في المحكمة في تل أبيب; لقاء اللاجئين والمهاجرين في المركز. برزت مرات كثيرة اختلافات في الرأي وخلافات بين الحضارين / ات، ولكن أيضًا تبلورت في في نفس الوقت أفكار حول إمكانيات التعاون وتكوّنت قنوات بين-شخصيّة لتبادل المعلومات والمعرفة. بهذا المفهوم، لا يشكّل المعرض خاتمة اللقاءات وإنّما هو بمثابة نظرة محددة على المشاريع وسير العمل الناشئ بين قسم من المشاركين / ات.

القانونيّ التي دارت خلال اللقاءات تناولت في الغالب الواقع الراهن القانون والفنيّ في فترة يتواجد فيها حقلَي الفنّ والقانون في صراع على استقلاليتهما ومكانتهما في إسرائيل وفي دول عديدة في أرجاء العالم. يكافح حقل الفنّ الإسرائيليّ بطرق مختلفة الأفكار والأعمال التي تسعى إلى الحدّ من خطواته وكبح التفكير النقديّ. يُمنح القليل من الاهتمام من جانب حقل الفنّ لجهاز القانون الذي يواجه تحديات هائلة تقوّض أسس الديموقراطيّة. حذّر قاضي المحكمة العليا (المتقاعد) اسحق زامير في عام 2001 في خطاب ألقاه في حفل تقاعده من حالات "الهجوم الوحشي" على منظومة القضاء. وقال إن مثل هذه الهجمات ليست محاولة لانتقاد وتحسين المنظومة، وإنما هي وليدة الرغبة في تقويضها وتدميرها. يبدو أنّ الكلام الذي قيلَ قبل عقدين من الزمن ينطبق بقوة أكبر اليوم، ومن المناسب

اقتباسه بشكل موسّع: "يجب قراءة العنوان على الجدار جيدًا. إنّه ليس عنوانًا شخصيًا لقاضٍ بعينه، وليس عنوانًا للمحكمة بصفتها مؤسسة، وإنما كعنوان خفيّ للقيم، التي هي قيم دولة إسرائيل كدولة يهوديّة وديموقراطيّة. إنها قيم الاستقلاليّة المهنيّة التي لا تُلغى أمام مصالح الأفراد أو الجماعات، قيم احترام الحرية، المساواة والتسامح، حتّى تجاه شخص غير مفضل أو أقليّة غير مفضلة؛ قيم الصّدق والنزاهة والمسؤوليّة من جانب الشخصيات الجماهيريّة. هذه القيم هي الهدف الحقيقيّ من وراء الهجوم... التخلّص من عقاب هذه القيم التي هي بمثابة أساس في سلطة القانون".[4]

من هذا المنطلق، يطمح معرض اقتراحات لجدول عمل، وسلسلة اللقاءات التي سبقته، إلى تأسيس فضاء يجمع بين الفن والقانون لتعزيز التفكير والعمل النقديّ والإبداعيّ اللذين لا يسعيان إلى التخريب وإحداث الضرر وإنّما التجديد والتخيّل والتغيير وتوسيع مفاهيم القانون والقضاء والعدالة.

1. مقالات منتخبة في
2. Giorgio Agamben, “The Messiah and the Sovereign,” in Potentialities: Collected Essays in Philosophy, ed. Daniel Heller-Roazen, Stanford University Press, 1999, 160–74.
3. جاك دريدا, قوة القانون "الجوهر الغامض للسلطة"، رسلينغ، 2006، 63.
4. جاك دريدا, قوة القانون "الجوهر الغامض للسلطة"، رسلينغ، 2006، 65.
5. اسحق زامير, من خطاب ألقاه في حفل التقاعد من المحكمة العليا، القضاء والحكم، جزء 6، كراسة 1، جامعة حيفا، 2001، 14.

שם האמנית: **עינת עמיר**
בשיתוף ד״ר אורלי אידן ובייעוץ משפטי של ד״ר טלי קריצמן־אמיר
שם העבודה: **כשל פרגמטי, 2017**
מדיום העבודה: **פרפורמנס וניסוי פסיכולוגי בזמן אמת**

תיאור העבודה: באיזו מידה השפה מעצבת את תפיסת המציאות שלנו ואת החוויות הרגשיות שלנו? האמנית עינת עמיר והפסיכובלשנית ד״ר אורלי אידן מזמינות את הקהל הרחב לבחון את השאלה בהקשר לסוגיית הפליטים בישראל.
Pragmatic Failure יפעל בו־זמנית כמיצג השתתפותי המיועד לחלל אמנות, וכניסוי פסיכולוגי של המעבדה לפסיכולוגיה של סכסוכים בין־קבוצות ופיוס (PICR) במרכז הבינתחומי הרצליה. המיצג יוביל את המשתתפים בין חללים ייחודיים, תוך כדי מילוי שאלונים אלקטרוניים, אינטראקציות אינטימיות עם שחקנים וקבלת תוצאות הניסוי בזמן אמת. פרויקט זה הוא הראשון בסדרה של שיתופי פעולה בין עמיר למעבדה בניהולם של פרופ׳ עירן הלפרין, פרופ׳ תמר שגיא וד״ר מיכל רייפן תגר.

מפיקה: **ענבר חגאי**
שחקניות: **הגר אנוש, יעל אנוש, אביב בן שבת, ארבל בן שבת**
שחקנים־מפעילים: **אביב כליף, ניב פרידמן, מונה בנימין**
עוזר מחקר: **עדן נבט**
צילום: **עירית שרביט**

פרוייקט זה יצא לפועל בתמיכתם הנדיבה
של ארטפורט / הקרן המשפחתית על שם תד אריסון, המעבדה לפסיכולוגיה של סכסוכים בין־קבוצות ופיוס (PICR) בבית ספר ברוך איבצ׳ר לפסיכולוגיה במרכז הבינתחומי הרצליה ורשות מחקר וחדשנות בצלאל, בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים

חלק מהטקסט הנכלל במיצג לקוח מספרו של פרופ׳ עירן הלפרין
Emotions in Conflict: Inhibitors and Facilitators of Peace Making (Routledge Studies in Political Psychology, 2016)
הדגמת שיטות הערכה מחדש לקוחה בחלקה מפרוטוקול מאת יוסי חסון.

תודות: ארי טפרברג, מורן דובשני, יוסי חסון, מיכל לסטר, יעל משה

PICR
הבינתחומי הרצליה | בית ספר ברוך איבצ׳ר לפסיכולוגיה
RESEARCH+ INNOVATION

اسم الفنانة: **عينات عمير,**
بالتعاون مع د. أورلي إيدان وباستشارة قضائيّة من الدكتورة طالي كريتسمان أمير
اسم العمل: **إخفاق براغماتي, 2017**
وسيط العمل: **أداء تمثيليّ وتجربة نفسيّة فوريّة**

وصف العمل: إلى أي مدى تشكّل اللغة تصوّرنا للواقع ولتجاربنا العاطفيّة؟ تدعو الفنانة عينات عمير والعالمة النفسيّة-اللغويّة د. أورلي إيدان، الجمهور النظر في هذا السؤال في سياق قضية اللاجئين في إسرائيل. سيعمل الإخفاق البراغماتيّ كعرض قائم على المشاركة مخصّص لفضاء الفنّ، وكتجربة نفسيّة لمختبر PICR للمركز متعدد المجالات في هرتسليا. سينقل العرض المشاركين بين فضاءات خاصّة، أثناء تعبئة الاستبيانات الإلكترونية، التفاعلات الحميمة مع الممثلين وتلقي نتائج الاختبار في الوقت الحقيقيّ. هذا المشروع هو الأول في سلسلة التعاون بين عمير والمختبر النفسيّ للصراعات داخل المجموعات والمصالحة (PICR) في المركز متعدد المجالات في هرتسليا.

المنتجة: **عنبار حاغاي**
الممثلات: **هاجار أنوش، ياعيل أنوش، أفيف بن شابات، أربيل بن شابات**
الممثّلون-المفعّلون: **أفيف خليف، نيف فريدمان، موني بنيامين**
مساعد بحث: **عيدان نيفط**
تصوير: **عيريت شرفيط**

خرج هذا المشروع إلى النور بالدّعم السخيّ الذي قدّمه: أرت بورت / صندوق أريسون / المختبر النفسيّ للصراعات داخل المجموعات والمصالحة (PICR)، مدرسة باروخ إيفتشر لعلم النفس، المركز متعدّد المجالات في هرتسليا. سلطة البحث والتجديد في بتسلئيل، بتسلئيل الأكاديمية للفنون والتصميم، القدس.

جزء من النصّ المشمول في العرض مأخوذ من كتاب بروفسور عيران هلبرين
Emotions in Conflict: Inhibitors and Facilitators of Peace Making (Routledge Studies in Political Psychology, 2016)
إيضاح سبل إعادة التقييم مأخوذة جزئيًا من بروتوكول يوسي حسون

شكر ل: أري طفربرغ، موران دوفشاني, يوسي حسون, ميخال لستر, ياعيل موشيه

שם האמן: **תנועה ציבורית**
שם העבודה: **הראיון, 2017**
מדיום העבודה: **אירוע פרפורמטיבי**

תיאור העבודה: תנועה ציבורית חוזרת אל הפעם הראשונה בה הצבא מדבר איתנו, עלינו – "השיחה האישית" בצו הראשון.
הצבא מופיע בצורות שונות, במקרה הזה הוא מגולם בגוף של נערה, חיילת בשירות חובה. תנועה ציבורית גייסה תא של מראיינות לשעבר, שבמשך שלושה ימים יתכנסו בארטפורט ויפעילו מחדש את מודל הראיון כפורמט פרפורמטיבי. אמנות הראיון, שפותחה ב-1955 ונמצאת בשימוש עד היום, מהווה את הכלי העיקרי באמצעותו לומד הצבא את עולמו הרגשי של כל מועמד לשירות ביטחון. השיחה האישית מתורגמת לנתונים מספריים שהמערכת יכולה להשתמש בהם. כיום לכל גבר בישראל, בין אם התגייס ובין אם לא, קיים פרופיל רגשי המקוטלג בארכיון בחזקת המדינה.
הראיון הוא הפעם הראשונה בה תנועה ציבורית תבחן הפעלה של מודל זה בסביבה אזרחית, ובשיתוף הציבור תתרגל את האירוע האמנותי כמרחב של העברת ידע.

ראש תנועה ציבורית: **דנה יהלומי**
מובילי פעולה: **דנה יהלומי וניר שאולוף**
חברות תנועה ציבורית: **משי אולינקי, מעין חורש, עדילי ליברמן, דניאל שופרא**
מראיינות: **תמי ליבוביץ', ניר ציפורי, שירה קצנלבוגן, עדן קרמר**
יועצת ראשית: **הילה ורדי**
יועצת לתנועה ציבורית: **טל יחס**
עיצוב קיר: **סטודיו 2ג**
ייעוץ חזותי: **הדס זמר**
מנהלת סטודיו: **ליהי לוי**
הפקה: **מעיין פוס**
סיוע ויעוץ משפטי: **משרד גורניצקי ושות'**

תודות: עו"ד צביה גרוס, עמית דרורי, רביב דרוקר, יעל טל, הילה כהן־שניידרמן, ליה כוכבי, גלי ליברידר, עו"ד קובי מרקוס, עדי נחמן, עו"ד מיכאל ספרד, יגאל צור, יובל קורן, מרכז העיר הלבנה בבית ליבלינג

תנועה ציבורית נוסדה ב־2006 על ידי עומר קריגר ודנה יהלומי אשר לקחה על עצמה את הנהגת הקבוצה ב־2011.

اسم الفنان: **حركة عموميّة**
اسم العمل: **المقابلة, 2017**
وسيط العمل: **حدث أدائيّ**

وصف العمل: تعود حركة عموميّة إلى المرة الأولى التي يتحدّث فيها الجيش معنا، عنّا – "المحادثة الشخصيّة" في الاستدعاء الأوّل. يظهر الجيش في أشكال مختلفة، في هذه الحالة يتجسّد في جسد فتاة، جندية في الخدمة الإلزامية. وقد جنّدت حركة عموميّة مجموعة من المحاوِرات سابقًا، سيجتمعن في أرت بورت لمدة ثلاثة أيام، وسينشّطن من جديد نموذج إجراء المقابلة كصيغة أدائيّة. فنّ الحوار، الذي تمّ تطويره عام 1955 ولا يزال قيد الاستخدام اليوم، هو الأداة الرئيسية التي من خلالها يتعلم الجيش العالم العاطفيّ لأي مرشح لخدمة الأمن. "محادثة شخصيّة" مترجمة إلى بيانات رقميّة يمكن للنظام استخدامه. اليوم، يوجد لكلّ رجل في إسرائيل، سواء تجنّد أم لم يتجنّد، بروفيل عاطفيّ مفهرس في الأرشيف الذي المتواجد بحوزة الدولة. نموذج المقابلة سيكون بمثابة المرّة الأولى الذي ستقوم الحركة الجماهيرية باعتماده في بيئة مدنيّة، ومن خلال إشراك الجمهور ستمارس الحدث الفنيّ كفضاء لنقل المعرفة.

رئيسة حركة عموميّة: **دانا يهلومي**
قادة العمل: **نير شؤولوف ودانا يهلومي**
عضوات حركة عموميّة: **مشي أولينكي، معيان حورش، دانيئيل شوفرا، عديلي ليبرمان**
المحاورات: **نير تسيبوري، تامي لايبوفتش، شيرا كتسنلبوغن، عدن كرامر**
مستشارة رئيسيّة: **هيلا فردي**
مستشارة لحركة عموميّة: **طال ياحس**
تصميم جدار: **ستوديو ج2**
استشارة بصريّة: **هداس زيمر**
مديرة الاستوديو: **ليهي ليفي**
إنتاج: **معيان فوس**
استشارة قانونية: **غورنيتسكي وشركاؤهم**

شكر ل: يغآل تسور، عميت دروري، رفيف دروكر، المحامي ميخائيل سفاراد، ياعيل طال، المحامية تزفيا غروس، يوفال كورن، ليا كوخافي، هيلاه كوهن-شنايدرمان، غالي لفرايدر، المحامي كوبي ماركوس، عدي نحمان، مركز المدينة البيضاء في بيت ليبلينغ

حركة عمومية تأسست عام 2006 على يد عومر كريغر ودانا يهلومي التي أخذت على عاتقها قيادة المجموعة عام 2011.

שם האמנית: **טליה הופמן**
שם העבודה: **לעסתי בשבילך (עבודה בתהליך), 2017**
מדיום העבודה: **מיצב סאונד ופרפורמנס**

תיאור העבודה: העבודה מבקשת לחקור את הקשר שבין הזנה, אוכל, חוק, משפט, לאום ובטחון. במהלך החודשים שקדמו לתערוכה קיימה הופמן מספר סעודות עם משפטנים, חוקרי תרבות, סוציולוגים ופסיכולוגים.
אובייקט הסאונד שיוצב בתערוכה יאפשר לקהל הרחב להאזין לתיעוד חלקי של המפגשים והשיחות שנוצרו במהלכן הנעות בין האישי לבין המחקרי ומעלות מחשבות והירהורים המצויים על המקום אשר אוכל ומזון ממלאים בהרכבת זהות ובשדה הפוליטי שאוכל מקבל בו משמעות. במהלך התערוכה ישמש האובייקט/שולחן־הסאונד לקיומו של פרפורמנס אינטימי במתכונת של 'ארוחות הזנה' במהלכם יבחנו יחסי הכוחות שבין מזין למוזן, בין מארחת לאורחת ובין סועדת לסועד.

פרפורמנס: **טליה הופמן, כרמל בר, מיכל סממה ועפרי עומר**
עיצוב: **מיכל אביתר**
עיצוב סאונד: **רותם דרור**
חומרי גלם: **חוות צוק המעדנייה**
אירוח והזנה (ארוחות מוקלטות): **טליה הופמן, יואב קני**
אכילה/דיבור (ארוחות מוקלטות): **אביגיל סורוביץ', אודי אדלמן, אייל גרוס, איתמר מן, אסף וייצן, ארנה בן נפתלי, דפנה הירש, יונתן מנדל, יופי תירוש, כרמל פומרנץ, מיכל גבעוני, מיכל יחזקאלי־קירש, עפרה טנא, ציקי כהן, תמר ארז.**
ליווי אמנותי: **עפרי עומר**

תודות: אייל דנון, אסף שנער, אבי פלדמן, שרון פוליאקין, חיליק עומר, אביגיל סורוביץ', אורי קצנשטיין, ניסים והבה, לאה מאואס.

העבודה בתמיכת: **ארטפורט**
המרכז לאמנות דיגיטלית בחולון

اسم الفنانة: **طاليا هوفمان**
اسم العمل: **تركيب صوت (قيد العمل), 2017**
وسيط العمل: **تركيب صوت وأداء**

وصف العمل: يسعى هذا العمل إلى بحث العلاقة بين الغذاء، القانون، القضاء، القوميّة والأمن. خلال الأشهر التي سبقت المعرض أقام هوفمان عدة وجبات مع رجال قانون، باحثين في مجال الثقافة، علماء اجتماع وعلماء النفس. جسم الصوت الذي سيتمّ تركيبه في المعرض سوف يتيح للجمهور الاستماع إلى توثيق جزئي للاجتماعات والمناقشات التي تولّدت والتي تتراوح بين الشخصيّ والبحثيّ وتطرح أفكارًا وتفكيرًا على خطّ التماس الذي يميّز بين الغذاء والطعام. خلال المعرض سيتم استخدام الغرض-طاولة-الصوت لعقد أداء حميميّ في شكل "وجبات مغذية" سيتمّ خلالها فحص علاقات القوة بين صاحب الغذاء ومتناوله، بين المضيفة والضيفة، وبين متناولة الطعام ومتناول الطعام.

أداء: **طاليا هوفمان كرمل بار, ميخال سمما وعوفري عومر**
تصميم: **ميخال أفيتار**
تصميم صوت: **روتم درور**
مواد خام: **مزرعة تسوك همعدنياه**
استضافة وتغذية (وجبات مسجّلة): **طاليا هوفمان، يوآف قني**
أكل/ حديث (وجبات مسجّلة): **أفيغايل سوروفيتش، أودي إدرلمان، إيال غروس، إيتمار من، أساف فايتسمان، أرينا بن نفتالي، دافنا هيرش، يوناتان مندل، يوفي تيروش، كرمل بوميرانتس، ميخال غفعوني، ميخال يحيزقل – كيرش، عوفراه طنا، تسيكي كوهين، تمار إيريز.**
مرافقة فنيّة: **عوفري عومر**

شكر ل: إيال دنون, أساف شنعار, آفي فلدمان, شارون بولياكين, حيليك عومر, أفيغايل سوروفيتش، أوري كتسنشطاين، نيسيم وهبة، ليئا ماواس.

أُنجز العمل بدعم من: **آرت بورت، مركز الفنون الرقميّة في حولون.**

שם האמנית: **הינדה וייס בשיתוף עו"ד אסף וייצן**
שם העבודה: **5846, 5851 ו-5852 נגד רשות האוכלוסין וההגירה, 2017**
מדיום העבודה: **וידיאו**

תיאור העבודה: עבודת הוידיאו מספרת באמצעות צבעים, מקצבים וצלילים, את ההחלטה המשפטית בעניינם של שלושה אנשים המבקשים מבית המשפט העליון שלא להישלח למתקן הכליאה בחולות.
העבודה נוצרה מתוך ההנחות הבסיסיות, ששפה נתונה לפֵרוּשׁ והֶסְבֵּר, ששליטה בשפה היא כוח, וששפת המשפט ושפת האמנות הינן שפות מקצועיות הידועות וניתנות לפיצוח רק על־ידי מומחים, ומכאן שפעולת התרגום בעבודה מאפשרת חשיפה של אמיתות הקלועות בתוך שתי השפות. התרגום חושף את הפער בין השימוש שעושה בית המשפט העליון בשפה, לבין השפה של המחקר המשפטי בסוגיית זכויותיהם של מבקשי מקלט ומהגרים בישראל. הפער בין התאורטי והקונקרטי, הפער שבין מומחה לבין הדיוט, הינו המרחב בו מצויה העבודה, ואשר ממנו היא מבקשת לפרוץ.

מוזיקה מקורית: **לוקס טורזה**
קריינות: **מוטסים עלי**
תרגום: **Babel Translations**

תודות: **קרן משפחת אוסטרובסקי**, ארטפורט, אבי פלדמן, ורדית גרוס

سم الفنانة: **هيندا فايس بالتعاون مع المحامي أساف فايتسمان**
اسم العمل: **5846، 5851 و5852 ضد السلطة السكّان والهجرة, 2017**
وسيط العمل: **فيديو**

وصف العمل: يروي عمل الفيديو من خلال الألوان، الإيقاعات والأصوات، القرارَ القضائيّ بشأن ثلاثة أفراد يطالبون المحكمة العليا بعدم إرسالهم إلى مرفق الاحتجاز في حولوت. نشأ العمل من الافتراضات الأساسية بأنّ اللغة تخضع للشرح والتفسير، بأنّ إتقان اللغة قوّة، وبأنّ لغة القضاء ولغة الفنّ هما لغتان مهنيّتان معروفتان وقابلتان للتحليل على يد مختصّين، ومن هنا فإنّ عمليّة الترجمة في العمل تمكّن الانكشاف على الحقائق المضفورة داخل اللغتين. تكشف الترجمة عن الفجوة بين استخدام المحكمة العليا للغة، وبين لغة البحث القانونيّ في مسألة حقوق طالبي اللجوء والمهاجرين في إسرائيل. الفجوة بين النظريّ والماديّ، الفجوة بين الإنسان المتخصّص والإنسان العاديّ، هو الفضاء الذي يتموضع فيه العمل، والذي يسعى إلى الانطلاق منه.

موسيقى أصليّة: **لوكس تورزا**
سرد: **معتصم علي**
ترجمة: **Babel Translations**

شكر ل: صندوق أسرة أوستروفسكيأرت, ارتبورت, أفي فلدمان, فرديت غروس

שם האמן: **רועי רוזן**
שם העבודה: **קפקא לקטנים (עבודה בתהליך), 2017**
מדיום העבודה: **אירוע פרפורמטיבי ופאנל מומחים**

תיאור העבודה: במסגרת התערוכה יצלם רועי רוזן, לראשונה, מונולוג חדש הנקרא 'להסביר את החוק לקוואמה' העוסק בַּיַּלְדוּת ובמעמדם המשפטי של קטינים תחת הכיבוש הישראלי, במהלכו גולשת הדוברת לעניינים הנוגעים בהזדקנות ובמיניות. מונולוג זה יבוצע על ידי השחקנית חני פירסטנברג לצד פאנל של מומחים מתחום הספרות והמשפט שיהיה פתוח לקהל הרחב, כאשר שניהם יהוו חלק מסרט חדש של רוזן. באופן זה משמשת התערוכה כסט לצילומיו של סרט עתידי, מיוזיקל המשלב בין הדוקומנטרי לבין העלילתי, שבמרכזו תוכנית טלוויזיה המכשירה את סיפורי קפקא לילדים. המונולוג והפאנל, הנעים בין מציאות לבין בדייה, בין המשפטן לבין השחקן, בין רכות לקשיחות הגוף, יציבו פרספקטיבות לא צפויות על היחס בין החוק הצבאי לבין מושג החוק אצל קפקא.

במאי: **רועי רוזן**
צלם: **דוד רודוי**
עורך: **מקס לומברג**
ע.במאי: **יפתח אילוז**
הפקה: **אלינה יקירביץ'**
ע. הפקה: **צאלה גרינברג**
בתפקיד משפטנית: **חני פירסטנברג**

תודות: אבנר שחף, ארנה בן נפתלי, הדי ויטרבו, עודד וולקשטיין, איתמר מן, נרי רמתי, אנו דעואל־לוסקי, גבי לסקי, מיכל נאמן, ואביגדור פלדמן

اسم الفنان: **روعي روزين**
اسم العمل: **كافكا للصغار (قيد العمل), 2017**
وسيط العمل: **أداء، وفريق من المختصين (بانِل)**

وصف العمل: في إطار المعرض يصور روعي روزين، لأول مرة، مونولوج جديد يدعى "شرح القانون لِكوامي" والذي يتناول الطفولة ومكانة القاصرين القانونيّة. سينعقد هذا المونولوج إلى جانب فريق (بانل) من المختصّين من حقل الأدب والقضاء والذي سيكون مفتوحًا للجمهور، في حين سيشكّل كلاهما جزءًا من فيلم جديد لروزين. بهذا الشّكل، يُستخدَم المعرض كموقع للقطات مصوّرة لفيلم مستقبليّ موسيقيّ يجمع بين الوثائقي والروائيّ، والذي يتموضع في مركزه برنامج تلفزيونيّ يحاول أن يوصل قصص كافكا للأطفال. المونولوج والبانِل، اللذين يتنقلان بين الواقع والخيال، بين المحامي والممثل، سيطرحان عدة إمكانيات لإعداد قصص فرانز كافكا للأطفال مع التركيز على القانون الإسرائيليّ وعلى مكانة القانون عند كافكا.

المخرج: **روعي روزين**
المصوّر: **دافيد رودفي**
المحرّر: **ماكس لومبرغ**
مساعد مخرج: **يفتاح إلوز**
إنتاج: **إلينا يكيرفتش**
مساعدة إنتاج: **تسألاه غرينبرغ**
دور المحاميّة: **حاني فيرستنبرغ**

شكر لأفنر شاحاف، بن نفتالي، هدي فيتربو، عودد فولكشتاين، إيتمار من، نري رماتي، أنو دعوئل-لوسكي، غابي لاسكي، ميخال نئمان وأفيغدور فلدمان.

לוח ארועים
Event Program
برنامج النشاطات

שם האמנית: **עינת עמיר בשיתוף ד"ר אורלי אידן**
ובייעוץ משפטי של ד"ר טלי קריצמן־אמיר
اسم الفنانة: **عينات عمير، بالتعاون مع د. أورلي إيدان**
وباستشارة قضائيّة من الدكتورة طالي كريتسمان أمير
Name: **Einat Amir in collaboration with Dr. Orly Idan,**
with legal counsel by Dr. Tally Kritzman-Amir

שם העבודה: **כשל פרגמטי, 2017**
اسم العمل: **إخفاق براغماتي، 2017**
Work Title: **Pragmatic Failure, 2017**

16.5.17 18:30 / 18.5.17 19:30 / 19.5.17 10:00, 12:00

שם האמן: **תנועה ציבורית**
اسم الفنان: **حركة عموميّة**
Name: **Public Movement**

שם העבודה: **הראיון, 2017**
اسم العمل: **المقابلة، 2017**
Work Title: **The Interview, 2017**

24.5.17 18:00, 20:30 / 25.5.17 18:00, 20:30 / 27.5.17 18:00, 20:30

שעות פתיחת התערוכה ופגישות בשולחן האוצר
ساعات افتتاح المعرض واجتماعات على المائدة المستديرؤة لأمين المعرض
Exhibition hours and curator's desk

חמישי الخميس **Thurs. 12:00-17:00**
שישי-שבת الجمعة-السبت **Fri.-Sat. 11:00-15:00**

שם האמנית: **טליה הופמן**

اسم الفنانة: **طاليا هوفمان**

Name: **Thalia Hoffman**

שם העבודה: **לעסתי בשבילך (עבודה בתהליך), 2017**

اسم العمل: **تركيب صوت (قيد العمل), 2017**

Work Title: **To Serve You (work in progress), 2017**

18:30 17.5.17 / 15:00 2.6.17 / 18:00 6.6.17*

*

ולאחר מכן פאנל דוברים בשיתוף פרופ׳ אייל גרוס וד״ר יופי תירוש בשעה 20:00

followed by a discussion panel with Prof. Aeyal Gross and Dr. Yofi Tirosh, at 8pm

يتبعه بانلِ نقاش يشارك فيه كلّ من البروفسور إيال غروس ود. يوفي تيروش، في تمام الساعة 8:00

שם האמנית: **הינדה וייס בשיתוף עו״ד אסף וייצן**

سم الفنانة: **هيندا فايس بالتعاون مع المحامي أساف فايتسمان**

Name: **Hinda Weiss in collaboration with Adv. Asaf Weitzen**

שם העבודה: **5846, 5851 ו-5852 נגד רשות האוכלוסין וההגירה, 2017**

اسم العمل: **5846، 5851 و5852 ضد السلطة السكّان والهجرة, 2017**

Work Title: **5846, 5851 and 5852 v. the Population and Migration Authority, 2017**

עבודת וידאו המוצגת במהלך התערוכה / عمل فيديو معروض خلال المعرض

Video on view during the exhibition

שם האמן: **רועי רוזן**

اسم الفنان: **روعي روزين**

Name: **Roee Rosen**

שם העבודה: **קפקא לקטנים (עבודה בתהליך), 2017**

اسم العمل: **كافكا للصغار (قيد العمل), 2017**

Work Title: **Kafka for Kids (work in progress), 2017**

10:00-17:00 29.5.17

Director: **Roee Rosen**
Cinematographer: **David Rudoy**
Editor: **Max Lomberg**
Assistant Director: **Iftach Illouz**
Producer: **Alina Yakirevitch**
Assistant Producer: **Tseela Grinberg**
As the Jurist: **Hani Furstenberg**

Thanks: **Avner Shahaf, Orna Ben-Naftali, Hedi Viterbo, Oded Wolkstein, Itamar Mann, Neri Ramati, Anu Deuelle-Luski, Gaby Lasky, Michal Naama, Avigdor Feldman**

Name: **Roee Rosen**
Work Title: **Kafka for Kids (work in progress), 2017**
Medium: **Performative Event and Experts Panel**

Work Description: In the framework of the exhibition, Roee Rosen will film, for the first time, a new monologue called "Explaining the Law to Kwame", which deals with childhood and the legal status of minors under Israeli occupation, and during which the speaker coasts into matters related to aging and sexuality. The monologue is performed by the actress Hani Furstenberg alongside a panel of literary and legal experts that is open to the general public; both of which will become part of a new film by Rosen. In this way, the exhibition serves as a set for the shooting of a future film, a musical that combines documentary with fiction, centered around a television program that teaches Kafka stories to kids. The monologue and the panel, moving between reality and fabrication, between jurist and actor, between the body's softness and stiffness, reveal unexpected perspectives on the relationship between military law and the concept of law for Kafka.

Special Thanks:
Ostrovsky Family Fund - (O.F.F),
Artport, Avi Feldman, Vardit Gross

Original Music: **Lukas Turza**
Narration: **Mutasim Ali**
Translation: **Babel-Translations**

Name: **Hinda Weiss in collaboration with Adv. Asaf Weitzen**
Work Title: **5846, 5851 and 5852 v. the Population and Migration Authority, 2017**
Medium: **Video**

Work Description: Through colors, rhythms and sounds, the video work portrays the supreme court's decision regarding three people requesting not to be sent to Holot Detention Center.

The work is based on the assumptions that language is immanently exposed to interpretation and explanation, that language is power, and that the languages of law and art are widely depicted as the territory of experts.

Truths embedded within a given language are explored in the video in-relation to the rights of asylum seekers and immigrants in Israel. The gap between fact and theory, between experts and laymen, is revealed through the examination of the differing use of words by the court in-relation to legal academic research.

Performance: **Thalia Hoffman, Carmel Bar,**
Michal Samama and Ofri Omer
Design: **Michal Eviatar**
Sound Design: **Rotem Dror**
Raw Materials: **The Zuk Farm Deli**
Hosting and Feeding (Recorded Meals):
Thalia Hoffman, Yoav Kenny
Eating/Speaking (Recorded Meals): **Avigail Surovich,**
Udi Edelman, Eyal Gross, Itamar Mann, Asaf Weitzen,
Orna Ben-Naftali, Dafna Hirsch, Yonatan Mendel, Yofi Tirosh,
Carmel Pomerantz, Michal Givoni, Michal Yehezkeli Kirsch,
Ofra Tene, Tziki Cohen, Tamar Erez
Artistic Advisor: **Ofri Omer**

Thanks: **Eyal Danon, Asaf Shinar, Avi Feldman,**
Sharon Poliakin, Hilik Omer, Avigail Surovich,
Uri Katzenstein, Nissim Whba, Lea Mauas

The Work is Supported by Artport and The Center for
Digital Art, Holon

Name: **Thalia Hoffman**
Work Title: **To Serve You (work in progress), 2017**
Medium: **Sound Installation and Performative Event**

Work Description: The work seeks to explore the connection between food, rules, law, nationality and security. During the months preceding the exhibition, Hoffman held several dinners with jurists, culture scholars, sociologists, and psychologists. The sound object installed in the exhibition enables the general public to listen to a documentation of their encounters and conversations, ranging from the personal to the analytical, and inspires reflection on the place that food and sustenance inhabit in our construction of identity, and on the political arena that imbues food with meaning. During the exhibition, the object/sound table is also used in an intimate performance in the form of 'nourishing meals', during which the balance of power between nourisher and nourished, between host and guest, and between diners will be examined.

Public Movement Director: **Dana Yahalomi**
Action Guides: **Nir Shauloff and Dana Yahalomi**
Public Movement Members: **Ma'ayan Choresh, Adili Liberman, Meshi Olinky, Danielle Shoufra,**
Interviewers: **Shira Katzenelenbogen, Eden Kramer, Tami Lebovits, Nir Zipori**
Head Consultant: **Hila Vardi**
Public Movement Consultant: **Tal Yahas**
Wall Design: **Studio Gimel2**
Visual Consultant: **Hadas Zemer**
Studio Manager: **Lihi Levy**
Production: **Maayan Fus**
Legal Counsel: **Gornitzky & Co.**

Thanks: **Adi Nachman, Amit Drori, Adv. Cobi Marcus, Gali Libraider, Hila Cohen-Schneiderman, Lia Kochavi, Adv. Michael Sfard, Raviv Drucker, The White City Center, Liebling House, Yael Tal, Yigal Zur, Yuval Koren, Adv. Zvia Gross**

Public Movement was founded in December 2006 by Omer Krieger and Dana Yahalomi, the latter assumed sole leadership in 2011.

GORNITZKY&CO · עמותת הכוריאוגרפים · משרד התרבות והספורט · קבילה

Name: **Public Movement**

Work Title: **The Interview, 2017**

Medium: **Performative Event**

Work Description: Public Movement goes back to the very first time the military speaks with us, about us: the “personal conversation” in the first summons of the draft process. The military performs itself in many ways and in this case it is embodied in the figure of a young female soldier.
Public Movement recruited a new cell of women who served in the IDF as interviewers, and together they reactivate the “personal conversation” as a performative model. The art of interviewing was developed in 1955 as the major tool through which the military studies the emotional landscape of each potential soldier. The intimate conversation is translated into data that the system can use. In the past sixty years, a growing military archive has been collecting the psychological profiles of every Israeli male citizen, a state-owned emotional deposition.

The Interview is the first time in which Public Movement stages this military model in a civic environment and thus invites the public to practice the artistic event as an arena of knowledge exchange.

Production: Inbar Hagai
Actresses: Hagar Enosh, Yael Enosh, Aviv Ben Shabat, Arbel Ben Shabat
Actors-Operators: Aviv Calif, Niv Fridman, Mona Beniamyn
Research Assistant: Eden Nabet
Photographer: Irit Sharvit

This project was realized with the generous support of:
Artport
The Ted Arison Family Foundation
The Institute for Psychology of Interpersonal Conflict and Reconciliation (PICR), Baruch Ivcher School of Psychology, IDC Herzliya.
The Bezalel Research and Innovation Authority, Bezalel Academy of Art and Design, Jerusalem.

Part of the text included in this performance is taken from Professor Eran Halperin's book
Emotions in Conflict: Inhibitors and Facilitators of Peace Making (Routledge Studies in Political Psychology, 2016)
The Cognitive Reappraisal demonstration is partly taken from a protocol by Yossi Hasson.

Thanks: Ari Teperberg, Moran Duvshani, Yossi Hasson
Michal Lester, Yael Moshe

RESEARCH + INNOVATION

בית ספר ברוך איבצ'ר לפסיכולוגיה הבינתחומי הרצליה

PICR

Name: **Einat Amir in collaboration with Dr. Orly Idan, with legal counsel by Dr. Tally Kritzman-Amir**
Work Title: **Pragmatic Failure, 2017**
Medium: **Performative Event and Psychological Experimentation in Real Time**

Work Description: To what extent does language shape our perception of reality and our emotional experiences? The artist, Einat Amir, and the psycholinguist, Dr. Orly Idan, invite the general public to examine this question in relation to the issue of refugees in Israel. "Pragmatic Failure" acts simultaneously as a participatory performance designed for an art space, as well as a psychological experiment run by the PICR Laboratory of The Interdisciplinary Center (IDC) Herzliya. The performance leads participants through unique spaces, while filling out electronic questionnaires, interacting intimately with actors and receiving real-time experiment results. This project is the first in a series of collaborations between Amir and the Laboratory which runs by Prof. Eran Halperin, Prof. Tamar Saguy and Dr. Michal Reifen Tagar.

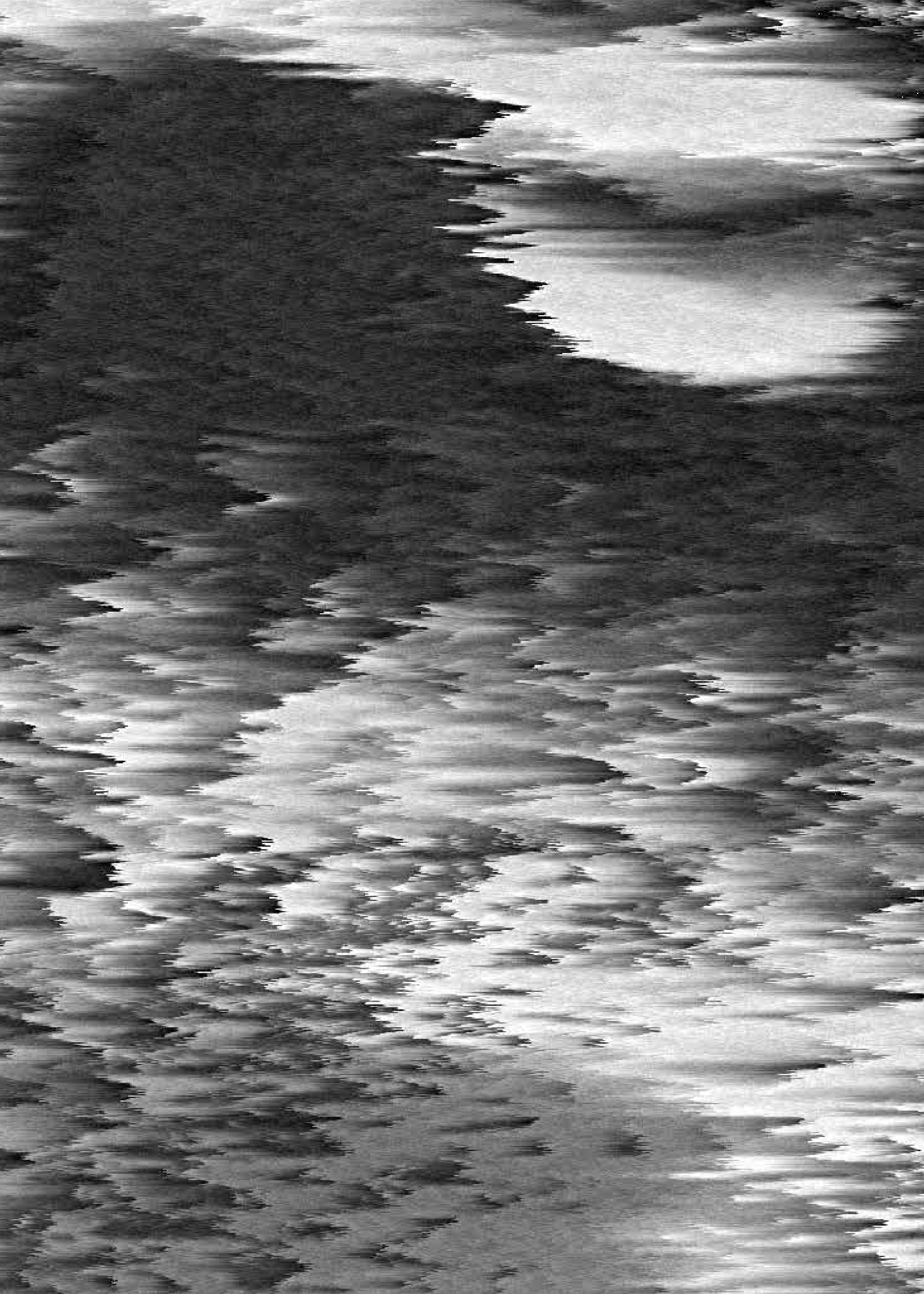

undermine the foundations of democracy. In his retirement ceremony in 2001, Supreme Court justice Yitzhak Zamir cautioned against "savage attacks" directed at the judiciary system. Zamir said then that attacks of this kind, rather than aiming to check and improve the system, stem from a desire to harm and destroy it. Delivered twenty years ago, his remarks seem all the more poignant today and deserve to be brought here in full:

"We should read the writing on the wall closely. It is not the personal writing of any particular judge or of the court as an institution. It is the unsigned writing of values – the values of the state of Israel as a Jewish and democratic state. They are the values of professional freedom that does not bend in face of personal or group interests; of honoring liberty, equality and tolerance even toward unpopular individuals or minorities; of integrity, dignity and accountability on the part of officials and politicians. These values are the real target of the attack… getting rid of the burden of the values that stand at the core of the rule of law."[5]

In the spirit of these words, this exhibition and the series of meetings that preceded it aspire to found an environment that brings together art and law to advance critical, creative thinking and action that ask not to harm and destroy, but to animate, imagine, transform and broaden the concepts of law, the judiciary and justice.

1. Jacques Derrida, Acts of Literature, Routledge, 1991, 183-184.
2. Giorgio Agamben, "The Messiah and the Sovereign," in Potentialities: Collected Essays in Philosophy, ed. Daniel Heller-Roazen, Stanford University Press, 1999.
3. Derrida, J. (1989). Force of Law: the "Mystical Foundation of Authority". In Carlson, David Gray, Drucilla Cornell, and Michel Rosenfeld. Deconstruction and the possibility of justice. London: Routledge, 1993, page 10.
4. Ibid, page 12.
5. Zamir, Yitzhak. "Farewell Remarks at Supreme Court Retirement Ceremony." Mishpat Umimshal, vol. 6, no. 1, 2001, p. 14.

between the impossibility of interpreting justice and the duty to deconstruct, interpret and reconstruct the law. Deconstruction and art converge at this point in the demand to scrutinize and touch the mystical foundation, the legitimate fiction, that underpin the law. Akin to the man from the country, whose character embodies order and tactics, determination and scheming, quiet intervention and long-term tactics — the exhibition looks at the violent and unjustifiable foundation of the law and at the legitimization of the law and the legal system. In this place, which is before the law, with the law, but also outside of it, this exhibition aspires to join hands and walk side by side with the man from the country. It proposes itself as a platform and a roadmap for proposals through which art interprets, critiques, and engages the law from within, alongside it, and possibly even beyond it.

As mentioned above, this exhibition was preceded by a series of meetings between practitioners and scholars from the fields of art and law. These meetings dealt with legal and artistic imagination alongside the nature and status of law, the possibility of integrating legal scholars into the art world and art's capacity to take active part in legal scholarship and activism. Issues of violence and the force of the law were frequently addressed in the meetings, including forestalling military use of firearms and white phosphorus munitions; civilian photography during the civil war in Syria; appropriation of knowledge from images and photography techniques that exploit the military point of view and thwart it; the role of the public defense and the status of defendants; art residencies inside public institutions; a backstage architectural tour of the Tel Aviv Court House; a meeting at the offices of the Hotline for Refugees and Migrants. Alongside differences of opinion and disagreements, these meetings have formed possibilities for shared action and created interpersonal channels for exchanging knowledge and skills among its members. This exhibition in this sense does not mark the conclusion of this meeting series, but rather offers a review of the projects and work processes that have formed among its members.

The discussions have all dealt with the current legal and artistic reality in a time when the two fields — art and law — are struggling for their independence and position in Israel and in many countries worldwide. The Israeli art field is faced with plans and measures to restrain its actions and silence critical thinking. Too little attention is given in the art field to the legal system as it faces enormous challenges that

we must consider the man's determination as evidence for the possibility of taking action before the law. If we are willing to account for its ending, wherein the doorkeeper announces the closing of the door, this story is not only one of failure and defeat. The man's sit-in before the door of the law has indeed brought about change, and for evidence, the door is no longer open but closed. Agamben sees in the man's unwavering endurance before the law a quiet long-term strategy that allowed him to intervene with and disrupt the power of the law. In other words, by standing alongside the man from the country we can learn about the tactics or taxis available to us before the law when combining order and war tactics.

The name of this exhibition refers by metaphor to a key parliamentary procedure — the legislative motion for the agenda. By putting forth proposals for orders that come from the world of art, we seek to rethink our perceptions of the law, of the judiciary and of justice. One of the central concepts in this exhibition, the force of law, refers to an essay by Derrida in that name (1990), in which he tries to distinguish law from justice. To do so, he scrutinizes what separates the force of the law, a self-authorized force always deemed just, from the force of violence that is always found unjust. His reading of the English expression "to enforce the law" leads him to argue that "if justice is not necessarily law (droit) or the law, it cannot become justice legitimately or de jure except by withholding force or rather by appealing to force from its first moment, from its first word".[3] To sharpen the distinction between law and justice, he expounds on two expressions used by Michel de Montaigne: "the mystical foundation of authority" and "legitimate fiction". For Derrida, the mystical foundation or the legitimate fiction that stand at the foundation of the law and guarantee our obedience to the law amount to force rather than justice. The law is inaugurated by an originary violence that endows it with its authority. "Laws are not just as laws. One obeys them not because they are just but because they have authority".[4] The authority of the law rests on nothing but itself and therefore amounts to groundless violence. That violence, which cannot be defined as either just or unjust, thus forms the mystical foundation or the legitimate fiction of the law, and as such it also opens the law up to interpretation. Deconstruction, by contrast, is justice. Since, like justice, it is impossible to deconstruct, deconstruction makes it possible to interpret the law.

Motions for the Agenda is rooted in this area between law and justice,

and its insistence to remain prohibited, unattainable, impossible and impenetrable. Here, however, it becomes possible to detect a connection between the man from the country and the doorkeeper. If initially it seems that the two stand at opposite poles, Derrida suggests that they share, in effect, a common space. Both exist outside the law: one stands with his face to it, the other with his back.

The essential reciprocity between the doorkeeper and the man from the country does not suffice, not at this stage anyway, to breach the existing structure of power and permit their joint entrance into the law. Had they joined forces, these two might have changed the scheme of things. They could have circumvented, resisted and transformed the law and perhaps even found ways to see beyond it. The hegemonic rule of the state authorities prevents solidarity between the one who persists in standing before the law until the end of his life, and the one who remains firm in his obedience to the institution that recruited him to guard its door. The state of the man from the country is twofold: he is a citizen and a subject of the law, and at the same time he cannot find his place inside the law. He is ejected from it to the extent that he can almost be conceived as an outlaw.

What if there was another way? Perhaps, in his absolute loyalty, the man from the country affords us a glimpse, possibly even an entry, into the law? Perhaps in parting with all his belongings, as Kafka tells us he does, in attempt to bribe the doorkeeper, the man from the village indicates to us a possibility of breaching the door of the law? Perhaps in his life as well as in his death, this determined man, who in his desperation pleas to the flees in the doorkeeper's fur collar, instructs us to break new paths to the law? The man from the country, as noted above, maintains order and respects the law's conventional rules of conduct. It is interesting to note that in the context of this expression, "conduct" translates into the Hebrew word tekes (ceremony) which in turn has its origin in the Greek taxis — to order, to arrange, particularly in relation to military forces. At the same time, taxis is also at the origin of the Latin tactics, combat maneuvers, and of the word tachsis (maneuver, tactic) in Hebrew, where it figures in the expression tachsisei milchama (war tactics or maneuvers). Does it possibly follow, then, that the standing of the man before the law can be conceived as an expression of both tekes, in the sense of order, and tachsis? In putting forth this idea, we wish to join Giorgio Agamben's reading of Kafka's man from the country.[2] According to Agamben,

the labyrinth of the law, and finds himself before a doorkeeper, puts the reader in a state of confusion and awe. The man "begs admittance to the Law," tells us Kafka, but he is fated, so it seems, to end his life before its entrance. The doorkeeper has no need for physical force or violence, for his menacing appearance, as well as his hints to even more terrifying doorkeepers awaiting by the halls of the law inside, suffice to make it clear to the man from the country that he'd better sit and wait. Days and years will pass, and the man from the country, holding to his belief that "the Law should surely be accessible at all times and to everyone", will grow old and grey. Exhausted and feeble, before his death he will nonetheless find the audacity to ask the doorkeeper how could it be that "everyone strives to attain the Law"[1] yet in all his years of waiting, no one has come but him. In response the doorkeeper will bellow in his ear, informing him and us that this door was intended for him alone and that now that his life is drawing to an end, it too will be shut.

Before the Law aptly demonstrates the functioning of the law, whose force and influence do not begin and end at its doors. Even if we imagine the law as concentrated inside a physical body or place that the door represents, the domination of the law over the citizen reaches far and wide without restraint. Long before the man from the country successfully arrives before the law, as a citizen he is already part of a state ideology that inculcates him with the recognition of law's ubiquity. He takes it as a matter of course, the man from the country, that all citizens without exception seek to take refuge in the law, to know it from the inside and even live inside it and from within its bounds. The man from the country therefore obeys the doorkeeper without any physical or verbal protest, and in so doing he affirms that he is a law-abiding citizen without the legal system having to use physical force or violence to impose its authority. Indeed, the man from the country does not contest the superiority of governmental institutions and law enforcement even as he is fated to die helpless before the law.

What if there was another way? In seeking to put on the agenda proposals that point to the alternatives afforded to us by joining art and law, it is interesting to turn to Jacques Derrida and his essay titled the same as Kafka's short story. According to Derrida, the secret of the story lies in the tension between the promise of accessibility ingrained in the law — whose door, so it goes, remains open always —

Motions for the Agenda

Avi Feldman

The exhibition Motions for the Agenda activates existing and imagined reciprocal relations between art and law. As such, it cultivates a space in which a courageous and unexpected exchange between the two fields can be manifested. This exhibition originates from a series of meetings between jurists, curators, artists and cultural theorists that has been held for the past two years at Artport under the title Towards Legal Imagination. The premise of these meetings, as well as the exhibition's, is that the law dictates and affects every aspect of life while remaining imperceivable, elusive and altogether unfathomable. The power of the law is derived from its all-embracing ubiquity, thus making it difficult to penetrate, resist, reshape and see through the law, let alone see beyond it. Based on these complexities, the exhibition is a proposal to explore and to fashion modes of consciousness, thought, action and political-artistic-legal intervention that thrive at the seam between legal and artistic imagination.

A possible link between legal and artistic imagination can be found in the scholarship of law and literature, a field of study that materialized in the 1970s and engages mostly with law as literature and with literature as law. In his 1915 story Before the Law, Franz Kafka, widely considered to epitomize the perfect union of law and literature, sketches and challenges the essence of law with just a few, precise words. The story of the man from the country who travels to the door of the Law in the hope of crossing it, of carving a path for himself in

Motions for the Agenda
Exhibition and series of performative events
all about law and justice

Curator: **Avi Feldman**
In collaboration with **Vardit Gross**

May 16 – June 6, 2017

Artport Director: **Vardit Gross**
Artport Program Coordinator: **Yael Moshe**

Exhibition Installation: **Sassi Mazor**

Graphic Design: **Studio Gimel2**
English Translation: **Maya Pasternak** & **Lital Levin**
Arabic Translation: **Reem Ghanayem**
PR: **The Art Platform**

Acknowledgements: **Michal Heiman**, **Orna Ben-Naftali**, **Hila Cohen-Schneiderman**, **Aeyal Gross**, **Miki Kratsman**, **Michael Sfard**, **Ruthie Ginsburg**, **Moish Goldberg**, **Yofi Tirosh**, **Michal Bar-Or**, **Karmit Galili**, **Shai Lavi**, **Shay Abady**, **Eitan Diamond**, **Rani Lavie**, **Gilad Reich**, **Idan Baki**, **Yoav Sapir**

Artport, founded by the Ted Arison Family Foundation, is a non-profit art organization fostering and promoting contemporary Israeli art. Through conferences, exhibitions, workshops, professional training and Israel's leading visual arts residency, Artport advances artists and the connections between art and society.

The Ted Arison Family Foundation:
Jason Arison (Chairman), **Shlomit De-Vries** (CEO), **Rachel Cohen** (Deputy CEO and CFO), **Yifat Shmulevich** (Social Investments Manager)

Advisory Board:
Dan Muggia, **Ido Barel**, **Ilan De-Vries**, **Mira Lapidot** and **Sally Haftel Naveh**

הצעות
לסֵדר

Motions
for the
Agenda

اقتراحات
لجدول
عمل

תערוכה וסדרת אירועים
פרפורמנס, וידאו וסאונד
בעקבות חוק, משפט וצדק

معرض وسلسلة احتفالات
القانون، القضاء والعدالة,
معدّات أداء وفيديو وصوت

Exhibition and Series of Events
Performance, video & sound
installations all about law and justice